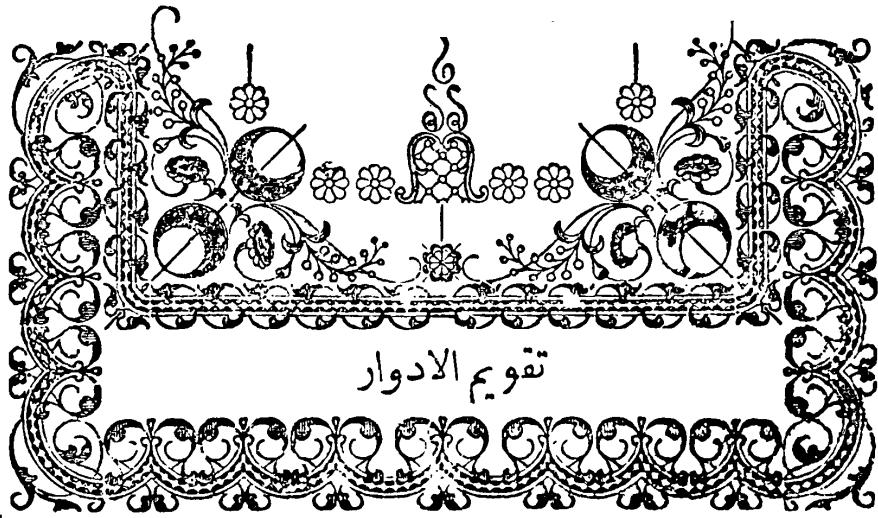

تقويم الادوار

تقویم الادوار

اینجندہ بولنوبده اثار ترقیاتیلہ مباہی اولدیغمز دور دلارای
 حضرت پادشاهییدہ مادی ومعنوی محاسن لائحی مشاهدہ
 ایدلمکده وعلوم و معارف و صنایعک هر شعبه سنده نیجه اثار
 ترقی کورلمکده اولسیله بویابده اطناب مقاله حاجت کورلمز
 قالدیکه مقدا درس عادتک مطبوعات موقوتہسی سنوی منجم
 باشیلر طرفندن چیقاریلان تقویم سال ایله هفتهده بردفعه
 چیقیمق اوزره مرتب اولان تقویم وقایع نسخهلرندن عبارت
 ایکن جریده حوادث بونلره ثالث وبوشکل مشکت ترقی
 توسع افکار عامهیه باعث اولوب کیدرک ترجان افکار عمومیه
 اولان مطبوعات موقوتہ بردن بره اولقدر تکثر ایتمشدرکه
 مدت قایلہ طرفنده رونما اولان ترقیاتک بیان تفصیلیسی
 شو یله طورسون یالکز بوسرده منجم باشی افندی طرفندن
 سال تقویمنه علاوه اولمان فوائد جدیدهک باب باب شرح

وايضاحنه تصدى اولنسه بريوك كتاب اولور فقط اوچ
درت سنه دنبرو بوتقويمده كوريلان سنه شمسيه هجريه
مسئله سنه دأر بعض اجاث ومطالعائك بزوجه آتى ارباب
دقته عرض واخطارى موافق شعارشكر كذارى كورلمشدر
اوراق دورنك ليل ونهار دسته دسته شيرازه بسته فصل
خزان وبهار اولدقجه ايام متواليه كوره اوضاع فللكيه نك
تعديل وتقويمى ايله سنه لرك تعيين مواسم وفصولى نوع
بشرك يك اسكى برعات واصليدر

وامم ماضيه دن هربرى برملت ودولتك ظهوزينى ياخود
طوفان كى بروقه جسيمه نك حدوشنى تاريخ اتخاذايدرك
اندن شوقدر اول وياصكره ديوسنه وآى وكون تعداد ايله
زمانى ضبط وتحدد ايدرل اصحاب علم زيچ دخى قران
علويينى يعنى زحل ومشتري نك قراناتنى تاريخ اتخاذايدرك
قران اكبردن شوقدر وقران اصغردن بوقدر سنه كچدى
ديرل

يونانيلر علم زيچ وهيئى مصر لوردن الديلر مصر وهند
وچين اهاليه كلدانيلرك فن هيئت ورسده معلوماتلرى
يك قديمدر مبدئى نامعلومدر هله كلدانيلرك بوندن اوچ
بيك بوقدر سنه مقدم علم نجوم ورسده ايله مشغول اولدقلىرى
تحققدر

اقدم امم ماضيه اولان امت نبطيه نك زعمنه كوره عالمك بر

دور تامی قرق طقوز بیک سنه اولوب بونی یدی دوره وهر دوری یدی بیک سنه یه تقسیم ایدرلر و برنجی دورک ابتدا کی بیک سنه سنده زحل بنفسه و الف ثانیدسنده مشتری ایله و دیگر الوف خمسده ده باقی سیارات خمسده دن بریله و بعده دیگر سیارات دخی بویله بر سنه بالنفس و التیشر سنه دیگر سیارات سته دن بریله مشترکا بو عالمده تدبیر ایدر و هپ دورلر تمام اولوب شمعی دور قمره کلندی دیرلر و بو دورلری تاریخ اتخاذ ایدرک ازمئه ماضیه یی انلره نسبتله ضبط و تعیین ایلرلر بونلرک دینی آیین صابئین اولوب لسانلری دخی لسان سریانیدر که حضرت ادم علیه السلام ایله اولادینک لسانیدر

اشبو نبطیلر کلدانیلردن مقدم اقلیم بابلک سکنه سی اولوب بونلرک علومنه کلدانیلر وارث اولمشدر بناء علیه دولت اثوریه عصرنده دخی کلدانیلر علوم و معارف ایله مشهور بر طائفه اوله رق بعده بخت نصرک بابلده تشکیل ایلدیکی هیئت حکومته دولت کلدانیه تسمیه اولمشدر

ایکی یوز طقسان بر سنه هجریه سنده ابن وحشیه نک لسان عربی یه ترجمه ایتمش اولدیغی فلاحت نبطیه نام کتاب که اسلاف حکمائک اخلافه الکاسکی بر کذاریدر اودخی کلدانیلردن المنشدر ابن وحشیه دیر که بو کتابی کتب کلدانیه ایچنده قدما ی حکمادن اویج کشی یه منسوب بولدم دیرلر که برنجیسی انک تألیفنه ابتدا وایکنجیسی اکابر از

شیلر ضم و علاوه و اوچنجیسی اتمام ایلمشدر بو کتاب
اسکی سریانی لسانجه بیک بشیوز ورقه اوزرینه یازلمشیدی
و دیرلر که بو مؤلفلرک برنجیسی زحاک یدی بیک سنه سندن
الف سابعنده یعنی قرله مشترک اولدیغی بیک سنه ایچنده ظهور
ایتمش بر ذات ایدی که اسمی ضغریث ایدی ایکنجیسی ینه
بو الفک آخرنده ظهور ایدن بنیوشاد نام ذات ایدی و اتمام
ایدن اوچنجی مؤلف دور شمسدن درت بیک سنه
کچدکدن صکره ظهور ایدن قوثامی نام ذات ایدی بو حسابه
کوره ایکنجی ایله اوچنجی بیننده کدزان ایدن مدت اون سکرز
بیک سنه دن زیاده اولق لازم کاور

نبطیلرک استعمال ایتدکاری اسمی شهر بونلردر

نیسان	ایار	حزیران	تموز	اب	ایلول
تشرین اول	تشرین ثانی	کانون اول	کانون ثانی	سباط	آذر

بونلره شهر سر یانیه دینلور نبطیلرک زعمه کوره بونلر
فضلائی نبطدن برر ذاتک اسمیدر حتی تشرین اول ایله
تشرین ثانی فضلادن ایکی برادرک اسمی اولدیغی کبی کانون اول
و ثانی دخی کذلک ایکی برادر اسمیدر تموز دخی احوال
تاریخیه سی مجهولز اولان تموزانام ذاته نسبت اولنور که صابئین
ملتی انک ایچون تموز آینه بر بیرام یاپرلر و اول کون انک
مرثیه سنی اوقویوب اغلارلر ایمش و کذابنیو شادک

هر شیه سنی دخی بو وجهله معبدلرنده او قورلر مش صابئون
 ملتی بونلرک ایکسی حقنده دخی بر طاقم خیالی قصه لر حکایه
 ایدرلر فلاحت نبطیه صاحبی تکون بخار بانبده دیر که عید
 تموزده معبده وارد یغمده تموزا قصه سی او قونوبده خلق اکا
 اغلارکن بن دخی انلره اتباع ایلرایسه مده سویلد کیری حکایانه
 اینانم اما بنیوشادک عصری عهد تموزایه نسبتله بزم زمانزه
 دها قریب اولدیغندن انک قصه سی عنده مده اصح و اثبتدر
 کتاب مذکور مترجی ابن و حشیه دیر که کتب نبطیه ده
 ذکر اولندیغی اوزره شهر معلومک اسمی اولان تموزنی الاصل
 بر کیسه نک نامیدر که انک بر اوزون قصه سی واردر قتلات
 قبیحه متعاقبه ایله قتل اولنش دیوزعم ایدرلر الی یومناهدا
 صابئون و حالا انلرک دیننده بولنان بابلیون و حرانیون عید
 تموزده تموزا ایچون اغلارلر و حقنده دور دراز هذیانلر
 سویلرلر لیکن بنجه تبین ایتشدر که برینک تموزا حقنده بر خبر
 صحیحی یوقدرونه ایچون اغلادقلرینی بلزلر همان اسلافزدن
 بویله جه کوردک دیرلر شو قدر که تموزا بر کیسه نک اسمی
 اولوب صحیحاً قتل اولنش ایدوی اکلشیلور
 وقوعات اسکیدکجه بویله مصل شکنه کیروب بر ماده نک اثباتنه مدار
 اولماز شو قدر که بومثالو قصدزدن سالف الذکر اسماء شهورک
 پک اسکی وقتلردنبرو مستعمل اوله کلدیکی ثابت اولور
 بو آیلر شهور شمسیه اولوب هربری بروج اثنی عشردن برینه

مقابل کلك اوزره ترتيب اولمشدر و برجاردن هر یری برطاقم
 کواکب ثابتہ نك اجتماع و اقترا نندن حاصل اولان اشکال
 مخليه دن برينك اسميله تسميه قلمشدر و بو اسملك نه وقت
 وضع اولديغی معلوم دکادر فقط نبطيلرك عصرنده دخی
 مستعمل اولديغی مشبتدر کتاب فلاح ت نبطيه نك غرس
 وزرعه موافق و متعلق اعمال و ازمنه باینده ابن وحشيه دبرکه
 قدیم الايامده شمس ابتدای نيسانده رأس حله نزول ايدردی
 ازمان طويله ايچنده حرکتی تأخر ايدرك اذرك يکرمی ذردنده
 رأس حله نزول ايدر اولدی بو آيلری امم ماضيه پک اسکی
 و قتلردنبرو استعمال ايده کلمشدر و هر برينك ابتدا سنده شمس
 بر برجك باشنه کلك اوزره ترتيب ايتمشلرایدی شويله که نيسانده
 رأس حله و اول ايارده برج ثوره و اول حزيرانده رأس جوزايه
 و اول تموزده رأس سرطانہ و اول آبهه رأس برج اسده و اول
 ايلولده رأس سنبله يه و اول تشرین اولده رأس برج ميزانه
 و اول تشرین ثانیده رأس برج عقربه و اول کانون اولده
 رأس برج قوسه و اول کانون ثانیده رأس برج جدیه
 و اول سباطده رأس برج دلوه و اول اذرده رأس برج
 حوته کلور و صکره اول نيسانده برج حله رجوع ایلر دیو
 ذکر ایتدیلمر اما شو زمانده اذرك يکرمی ذردنده شمس رأس
 حله کلور و اندن صکره دخی سیری بو منوال اوزره متابع اولور
 زمانک متغیر اولديغنی شمسی بالتجربه اکلا دق بنهأ عليه غرس

وزرع ایچون عملیات لازمہنک اوقات معینہ سنہ دأر قدمائک بیان ایتدکاری اصولہ اعتماد ایتیبودہ حروربدک احساسنہ وایل نہارک اوزانوب قیصالمسنہ نظر ایدرک عملیات فلاحتمزی حس و مشاہدہ مزہ اویدرملی یز سید زوایای بزہ بو تغیری بیان ایتدی و ہر بیک سکز یوز سنہدہ تغیرات واقعہنک مجموعی اسکی وضع و حالنہ عودت ایدر و بو تغیرات طقوز یوز سنہدہ حاصل اولوب بعدہ بیک سکز یوز سنہدہ ہرشی حالت اولاسنہ رجوع ایلر دیدی لکن تعجب ایدر مکہ زوایایدن بشقہسی بوکا دأر برشی سویلدی حالبوکہ انک دیدیکنی حق و صواب بولہ یوروز اصحاب طلسمات دخی فلکک طقوز درجہ صعود و ہبوطی اولوب بوندن طولای ہر یوز سنہدہ بر درجہ تغیر حادث اولور دیرلر بو دخی زوایایک افادہ سنی تأیید ایلر

قدمای حکیمان بعضیلر دخی عالمک بر دور تامی اوچیوزالتش بیک سنہدر و کرہ ثوابت یوز سنہدہ بر درجہ حرکت ایدر دیرلر ابو معشر بلخی دیرکہ ابتدای افزینشدہ کواکب سبعمہ سیارہ رأس جلدہ اجتماع ایتدیلر آخر بقای عالمہ دخی برج حوتک صوک دقیقہ سنہدہ اجتماع ایدہ جکلر در بو ایکی اجتماعک مابینی اوچیوز التمش بیک سنہدر و اولکی اجتماعدن طوفانہ قدر یوز سکسان بیک سنہسی کچمشدر اصحاب زیچدن بعضیلر دخی یونی اساسا قبول ایدوب انجیق

طوفاندن ایکی یوز یتش بو قدر سنه مقدم واقع و طوفانی مستتبع
اولان قران علویین ایله افرینشک مابینی یوز سکسان بیک
سنه در دیرلر

حکمای سالفهنک بو باده اقوال کثیره و ابحاث و فیره سی
واردر بسط و بیان اولنسه ارباب مطالعه یه فتور و کلال
کله جکی در کاردر ارتق بوندن زیاده تفصیلات استین
مفصلاته مراجعت ایلسون بز کله لم اوضاع فلکیه نک تقویم
و تعدیلی ایله ازمنه و فصولک ضبط و تعیینی بختیه
زیچ و تقویم اصولی پک اسکی بر شی اولوب نه زمان اتخاذا
اولدیغی معلوم دکدر

امم سالفه دن بعضیلر مجرد روز حضر وقاسم کبی بر موسم
معیندن دیگر موسم معینه دک تعداد ایام ایله اکتفا ایدر لردی
بونده سنه لک شهوره تقسیمی و شمس و قمرک دور و حرکتلرینه
نسبتله ایامک تقویمی کلفتی اولیوب مجرد کون صایعقدن عبارت
اولسیله بوراده انلرک اصول تقویمندن بختیه احتیاج کورلر
آیلرک هفته لره تقسیمی اصولی نه وقت اتخاذا اولنش اولدیغی
معلوم دکدر فقط کواکب سبعة سیاره نک هر بریسی ایچون
برر کون اعتبار اولنسندن منبعث بر کیفیت اولق کر کدر

امم ماضیه نک اکثری سنه و آیلری اظهر اجرام علویه اولان
شمس و قمرک دور و حرکتلرینه تعیین ایلدیلر شویله که شمسک
بر دورینی یعنی دائرة بروج اوزرنده بر نقطه دن مفارقتله ینه اول

نقطه‌یه معاودتنه قدر اولان زمانی بر سنه اعتبار ایتدیلر
 و بو کاسنه شمسیه دیدیلر و قمرک شمس ایله اجتماعی نقطه سندن
 یا خود رؤیت هلالدن ینه اول وضع و حاله کلنجیه دک اولان
 زمانی بر آی اعتبار ایتدیلر و بو کاشهر قمری دیدیلر و اون
 ایکی آی بر سنه شمسیه قریب اولدیغندن آنی دخی بر سنه
 اعتبار ایدرک سنه قریه تسمیه ایلدیلر و چونکه هر برج اوتوز
 درجه یه منقسم اولوب شمسک بر درجه ده مدت سیری ایسه بزآیه
 قریب اولدیغندن آنی دخی بر آی اعتبار ایدرک شهر شمسی دیدیلر
 بر سنه شمسیه تقریبا اوچ یوز التمش بش و ربع یوم و بر
 سنه قمریه تقریبا اوچ یوز اللی درت و ثلث یوم اولغله بو
 ایکی سنه بیلنده کی تفاوت بهر سنه تقریبا اون بر کون اوله رق
 التمش بش سنه شمسیه التمش یدی سنه قمریه و یوز سنه شمسیه
 یوز اوچ سنه قمریه و یکریمی درت کون اولق لازم کلور
 و بو حساب اوزره اوچ یوز سنه ده طقوز سنه فرق ایدر
 بعض مفسرینک بیاننه کوره (و ابثوا فی کهم فهم ثلثمائة
 سنین و از دادوا تسعا) آیت کریمه سنک حکم منبغی دخی
 بودر

سنین و شهور کرک شمسی اولسون و کرک قمری اولسون حقیقی
 یعنی طبیعی و اصطلاحی یعنی وضعی: قسملرینه منقسم اولور
 شویله که عدد ایامه اعتبار اولمق بیزین مجرد نیرینک بروضعدن
 مفارقتیه ینه اول وضعه معاودتنه قدر اولان سیر حقیقیسی

اعتبار اولنور ایسه سال و ماه حقیقی اولور و اگر سیر حقیقی به اعتبار اولنمیوبده عدد ایامه اعتبار اولنور ایسه سال و ماه اصطلاحی اولور

بر سنه شمسیه حقیقیه بر وجه مشروح شمسه دایره بروج اوزرنده بر دور تامی اولوب اهل هیئت بونی اون ایکی برجه و هر برجی اوتوزر درجهیه و هر درجه یی التیشسر دقیقهیه و هکذا التیشسر اولهرق هر دقیقه یی ثانیهیه و ثانیه یی ثالثهیه وانی رابعه و کسورات سارهیه تقسیم ایدرلر

و بر شبانروز یعنی بر لیل و نهارک مجموعی اون ^{یکرمی درت} ساعتیه و هر ساعت التمش دقیقهیه و هر دقیقه وجه مشروح اوزره التمش ثانیهیه و ثانیه هکذا ثالثه و رابعه و کسورات سارهیه منقسم اولوب کیدر انجق هر درجه بر شبانروزه مساوی دکدر و علم زیج اصحابندن بعضیلرینک تحقیقنه کوره بونک حد وسطیسی یعنی شمسه یکرمی درت ساعتده سیر وسطیسی بر درجه دن الی بر ثانیه و قرق ثالثه و اون بر رابعه و یکرمی خامسه و درت سادسه و الی بش سابعه و قرق بر ثامنه و یکرمی یدی تاسعه و اون بر عاشره و کسور ساره قدر ناقصدر بناء علیه بر سنه شمسیه حقیقیه اوج یوز التمش درجهیه منقسم اولدیغی حالده اوج یوز التمش بش شبانروز ایله ربع شبانروزه قریب بر کسری حاوی اولور بو کسری قدمای اهل رصدن بعضیلر ربه دن زیاده

و بعضیها ناقص حساب ایشتر اما متأخرین یعنی بطلمیوس
 ایله اندنصرکه کلان حکمای اسلام و افرنج بو کسره ربعدن
 ناقص اولدیغنده اتفاق ایتدیله فقط تعیین مقدارنده اختلاف
 ایلدیله شویله که بو نقصانک مقداری بطلمیوسک رصدینه
 کوره (۴) دقیقه (۴۵) ثانیه و اهل خطا رصدنجبه (۹)
 دقیقه و رصد ایلخانی به کوره (۱۱) دقیقه و حکیم محیی الدین
 مغربی قولنجبه (۱۲) دقیقه و رصد بتانی حکمنجه (۱۲) دقیقه
 (۳۶) ثانیه و الوغ بک زیجنه کوره اون دقیقه قرق بش
 ثانیه و حکمای اروپادن بعضیله ربعدن حسابنجبه اون پر دقیقه
 سکر ثانیه در

اهل زیجک یوندن می اداری هر سنه نك سیاق و اجد اوزره
 بو قدر دقیقه و ثانیه در دیک دکدر لکن شو قدر مدته
 مثلا یوز سنه ده بربری اوزرینه حد و سطحی بو مقدار اولور
 دیکدر زیرا اوج شمس هر سنه بر دقیقه ایکی ثانیه حرکت
 ایدرک یکر می بیک سکر یوزاللی اوچ سنه ده بر دور ایلدیکی اثبات
 اولمشدر آنچه تعدیل و سطحی متساویا یا زیاد و ناقص ایتز
 بو جهتله سنین شمسیه حقیقیه یکدیگره مساوی کلز و اگرچه
 بونلرک بر برندن فرقی نهایت شو قدر ثانیه دن عبارت اوله رق
 یک جزئی برشی ایسه ده از چوق بر فرق اولدیغندن علی
 الإطلاق بر سنه شمسیه نك کسری ربعدن شو قدر ناقص در
 دیک صحیح اولماز بلکه حد و سطحی شو قدر دقیقه

و ثانیہ در دینلہ بیلور

فن ہیئتہ اشنا اولنلر عندندہ بیاندن مستغنی اولدیغی اوزره سنہ ده ایکی کون یعنی یوم اعتدال ربیعی اولان رأس برج حمل ایله یوم اعتدال حرینی اولان رأس برج میزانده لیل و نهار هر یرده متساوی اولورلر اما اوقات سائرده کون و کیجه درجات عرضہ کوره اوزانوب قیصا اور *وقطعة شماليه ده یومك اك* زیادہ اوزادیغی وقت رأس سرطان و کیجه *ك الزیاده اوزادیغی* وقت رأس جدیدر

یوم دیدیکمز اکثر منجمین عندندہ مرکز شمسک طلوع عندن غروبندک و اهل شرع عندندہ فجر صادق طلوع عندن تمام جرم شمسک غروبندہ د کدر بو تعریف ایله ایکی اعتبارہ کوره کیجه دخی معلوم اولور زیرا یومک ابتداسی کیجه *ك انتھاسی و انك انتھاسی بوک ابتدا سیدر منجمین فرس بو ایکسینک* مجموعنہ شبانروز دیرلر

بر شبانروز بر وجه مشروح شمسک بردورہ کاملہ یومیہ سندن عبارتدر و شمسک طلوع و غروبی دائرہ افقدن ظهور و غیبو بتی دیمکدر و بر شبانروزده شمس بر کره فوق الارض و بر کره تحت الارض اوله رق ایکی دفعہ دائرہ نصف النهاردن مرور ایله لیل و نہاری ایکیشر قسمہ تقسیم ایدر بناء علیہ شبانروزک تعیین مبدأئندہ اختلاف اولنوب علم ہیئت اصحابک اکثری نصف نہاری و منجمین خطا و ایغوز ایله بعض راضدین

نصف لیلی و اهل مشرقدن بعضی از طلوع شمسی و عرب
 و اهل شرع غروب شمسی مبدأ شبانروز اعتبار ایندیلر
 هر قنغی نقطه مبداء اعتبار اول نور ایسه اولسون شمسک
 وجه مشروح اوزره بر دور تامی بر شبانروز حقیقیدر که شمس
 اگر شبانروزک تام وسطنده ایکن جل یا میران بر جنبه نقل
 و تحویل ایدر ایسه لیل و نهار متساوی اولمقله برابر ایکیسنگ
 مجموعی تام یکر می درت ساعت اولور و اگر بو حالده ایکن
 سرطان یا خود جدی بر جنبه تحویل ایدر ایسه لیل و نهارک
 طول و قصری متکافیا متناسب اولمقله برابر ایکیسنگ مجموعی
 كذلك تام یکر می درت ساعت اولور اما اوقات و احوال
 سائرده بر شبانروز یکر می درت ساعتدن زیاده یا خود ناقص
 اولور

بو جهته اون ایکی ساعتده منقسم اولوب میقات ایندی یکن
 ساعات مستعمله نیک یکر می درت ساعتی اکثر اوقاتده بر شبانروزه
 مساوی کلز علی الخصوص غروبی ساعتدرده بو تفاوت زوالی
 ساعتدرک تفاوتندن بر قایح قات زیاده در بناء علی ذلك اهل
 رصد بر شبانروز وسطی اعتبار ایدر که دائماً یکر می درت ساعتده
 مساوی اولور فقط بو کامبدأ فرض اولنان دائره زوال
 وسطی اکثر یا وقت زوال حقیقی یه منطبق کلز
 بالاده اشعار اولندیغی اوزره بر جلر بر طاق اشکال مخیله نیک
 اسمایله تسمیه اولمشدر و برنجیسی جلددر که ابتداسی فصل

ریعدن. حالبوکه هیئت ثوابتک بر اغر حرکتی اولدیغندن
 شمدی حمل برجنگ یرنده شکل حوت ومیزان برجنگ
 یرنده سنبله مشاهده اولمقده در علم زیج اصحابی ایسه زیج
 جدولارنده اول فصل ریعدن بدأ ایله برنجی وایکنجی
 دیو بروجی تعداد ایله ایراد ایدرل فقط عرف قدیم هنوز
 تبدیل اولنمیب بزم زیج و تقویملرمن حالا ترتیب قدیم
 اوزره محرر اولدیغندن بو رساله ده بز دخی برنجی برج
 دیه جک یرده حمل ویدنجی برج ذیه جک یرده میزان تعبیری
 استعمال ایلدک مقصد انجق مواسم و فصوله نسبتله شمسک
 اوضاع معینه سنی افاده در بو دقیقه دن دخی غفلت اولنماق
 ایچون اخطاره ابتدار اولندی
 ثوابتک مقدار حرکتی بحشنه کلنجه بطلمیوس محسطیده دیر که
 ثوابت یوز سنه ده بر درجه حرکت ایدر محیی الدین مغربی
 الشمس التی سنه ده بر درجه حرکت ایتدیکنه قائل اولشدر
 ایلیسانی والوغ بک زیحلرینه کوره ثوابت هر یتش سنه ده
 بر درجه وایکی بیک یوز سنه ده بر برج حرکت ایدر بو
 حسابه کوره ثوابتک بر دور تامی بکرمی بشیک ایکی یوز سنه
 اولور اوروپا اصحاب زصدندن بعضیلرینک حسابی دخی
 بوکا موافق ایسه ده بعضیلرینک تحقیقنه کوره ثوابت هر یتش
 بر بچق سنه ده بر درجه حرکت ایدر اول حالده بکرمی
 بشیک یدی یوز اللی اوج سنه ده بر دور تام اولور بعضیلری

دخی بر برج سنه ده الی و بر نخس ثانیه حرکت ایدر بو
 حساب اوزره بر وجک بر دوری یکر می الی بیک سنه ده اولور
 دیرلر فلکیاتک حق و حقیقتی اوزره تقویم حسابی نقدر متعسر
 و حرکات اجرامه مطابق حرکت ایده جک آلت یا یق نه وجهله
 متعذر اولدیغی مقدمات مشروحه دن رعنا معلوم اولور
 بزینه صده کلام

اصحاب نجوم بالاده شرح و ایضاح اولنان سنه شمسیه
 حقیقیه بی استعمال و هر برجی بر آی اتخاذا ایتلریله سنه کبی
 آیلری دخی شهر شمسیه حقیقیه اولور بعضیلری دخی
 تسهیل حساب ایچون آیلرک بعضیسنی اوتوز و بعضیسنی
 اوتوز بر اعتبار ایدرلر بو حالده شهر شمسیه اصطلاحیه
 اولور

وینه اهل نجوم قمرک شمس ایله اجتماعی نقطه سنذن دیکر نقطه
 اجتماعه قدر بر دورینی بر آی اعتبار ایتلریله شهر قمریه
 حقیقیه اولور بر شهر قمری حقیقی یکر می طقوز کون
 اون ایکی ساعت یکر می دزت دقیقه بر ثانیه قرق ثالثه اون
 ایکی رابعه در فقط بو دخی حد وسطیسی دیمکدر یوخسه
 بو آیلر یکدیگره هپ مساوی کلز زیرا هر ایکی اجتماعک
 مابینی علی التساوی دکلدر

و بعضیلر کذلک تسهیل حساب ایچون نصفدن زیاده اولان
 کسری عدد صحیح اعتبار و شهر تالیدن جبر نقصان ایدرک

شهور قریه نك تكرينى چفت و چفتلرینی تك قیلدیلر یعنی
 برنجی آی اولان محرم و اوچنجی آی اولان ربیع الاول ایله
 سائر تك آیلری اوتوزر و صفر و ربیع الاخر ایله سائر چفت
 آیلری یکرمی طقوزر کون اعتبار و فقط نصف یوم اوزرینه
 زائد اولان قرق درت دقیقه کسردن بر سنه ده حاصل اولان
 سکز ساعت قرق سکز دقیقه اوتوز سنه ده اون بر کون اولغله
 اوتوز سنه نك اون برینك یعنی ایکنجی بشنجی یدنجی اونجی
 اون اوچنجی اون بشنجی اون سکزنجی یکرمی برنجی
 یکرمی دردنجی یکرمی التنجی یکرمی طقوزنجی سنه لری نك
 ذی الحجه لرینی اوتوزر کون عدوشمار ایتدیلر بونلر شهر
 قریه اصطلاحیه در بر منوال سابق ثانیه و ثالثه و رابعه
 کسر زندن ازمان طویله ایچنده ایچه بر فرق کورینور
 عربلر كرك آیلری و كرك ییلاری قریء حقیقی اوله رق استعمال
 و فقط نقطه اجتماعه نظر ایتیب رؤیت هلاله اعتبار
 ایده کیشلردر و اگرچه زرده بیان اولنه جنی اوزره شمس
 ایله قرك اجتماع ایلدیکی کون غروب دن صکره بعضا هلال
 کوریلور ایسه ده بعضاً دخی کور یله میوب فرداسی اخشامه
 قالور انجق كرك نقطه اجتماعدن اعتبار اولسون و كرك
 رؤیت هلالدن اعتبار اولسون مادامکه عدد ایامه اعتبار
 اولنیه هر حالده شهر حقیقیه اولور شو قدر که بعض شهر ك
 تعیین غره سنه بو ایکی اعتباره کوره بر کون فرق بولنور

حکمای ترکستان برنجی آیه آرام آی دیوب بعدہ ایکنجی
 آی اوچنجی آی دیو تعداد ایله تسمیہ ونقطہ اجتماعی
 آی باشی و برج دلوک وسطندہ می اجتماعی سنہ باشی اتخاز
 و آیلری قریء حقیقی ویلاری شمسیء حقیقی اولہرق استعمال
 ایدرلردی فقط نیرینک یکدیگرہ موافق اولیان حرکاتی تبدیل
 ایچون نقدر دقیق و عمیق حسابلرہ محتاج اولدقلری کتب
 زیجہ مر اجعتله معلوم اولور

تاریخ عبرانینک دخی آیلری قری ویلاری شمسیدر واسامیء
 شہوری فی الاصل شہور سر یانیہ اولوب فقط بعضیلری تبدیل
 و تحریف اولمشدر شہور مر قومہ بونلردر
 تسری مر خسران کسلر طبت شباط آذر
 نیس یاخود (ایب) ایار سیوان تموس آب
 ایلول

عبرانیلر مبداء تاریخلرین هبوط ادمدن اعتبار ایدوب رأس
 سنہلری اولان تسری اوآخر اب ایله اوآخر ایلول ارہ سنندہ
 متردد اولور و عید فصیح یعنی خورسز بیرامی نیس آینک
 اون بشیدر کہ اذک اون ایکیسیمیلہ نیسانک اون بشی بینندہ متردد
 اولور سپی بودر کہ حضرت موسی علیہ السلام بنی اسرائیل
 ایله مصردن چیقدقدہ موسم اول ربیع ایدی و غروب
 شمسہ آی طوغویوردی یعنی قمرک بدر اولدیغی وقت ایدی
 و شمس برج حلسدہ و قمر برج میزاندہ اولوب بنی اسرائیلک

بیوکری حضرت موسایه بو کیجه و یارین یوله کتمک مناسب
 دکدر دیدیلر حضرت موسی سکوت ایدوب یولنه کتدی
 نهایت فرعون هلاک اولوب انلر نجات بولدیلر بنی اسرائیل
 اول کونی ضبط ایله هر سنه اول موسمه بیرام ایتمک اوزره
 مأمور اولدیلر که اول موسم ربیعده قمرک ایلك بدر اولدیغی
 وقت دیمک اولسیله سنه لری شمسی و آیلری قمری اعتبار ایتمکه
 محتاج اولدیلر و اون طقوز سنه یی بردور تام اعتبار ایتدیلر
 که یدییسی اون اوچر آی اولوب انلره سنه کیسه دیرلر و دأما
 النجی آی اولان اذری تکرار ایله بو سنه لده ایکی اذرا اولوب
 بعده نیس کلور

بلاد شرقیه ده متعامل اولان تواریخ مشهوره دن بری دخی
 تاریخ فرس قدیمدر که کرک سنه لری و کرک آیلری شمسی
 اصطلاحیدر

اسامی شهوری بونلردر

فروردین اردبشت خرداد تیر مرداد شهر یور
 مهر آبان آذر دی بهمن اسفندارمذ
 بو تاریخک بر سنه سی (۳۶۵) کون اولدیغی حالده آیلری
 اوتوزر کون اعتبار اولنور و باقی بش کونه خجسه مسترقه
 دینلور و هر سنه نك ربع یومه قریب اولان کسرندن دزت
 سنه ده حاصل اولان برر کوندن یوز یکر می سنه ده برآی کیسه
 اولور و کیسه سنه سنه اهل فرس بهسترك دیوب هر قنغی

شاهك زمانه تصادف ايدرايسه بونكله انك جلالت شان
 وشوكتنه استدلال ايدرلر و بلكه سنه كيسه ذاتنده عظيم
 الشان اولان شاهك زمانه تصادف ايتك شيوه اتفاقات
 فلكيه دندر از جمله نوشيروان زمانه دخي تصادف ايتدي
 ديرل ايدى و بوكيسه يي ابتدا برنجي آي اولان فروردينه
 ضم ايدوب اول سنه ايكي فروردين اولور بعده ديكر يوز يكرمي
 سنه صكره كي كيسه يي اردبهشته و هكذا بالناوبه ديكر آبلره
 ضم ايدو كلكلرندن اون ايكي آيك هر برينه بيك درت يوز قرق
 سنه ده بركره نوبت كبس كلوردي بو كا دور كيسه دينلور
 ونوبت قنغى آيه كلش اولديغى بيلنك ايچون خسه مسترقه يي
 دائماً شهر مكبوسك آخريته علاوه ايدرلردي و بوتاريخك
 وضعي زمان چشميده اولوب انجق اعاطم شاهان فرسك
 جلوسلرنده تجديد تاريخ اولوردي حتى آخر ملوك فرس
 اولان يزدجردك جلوسنده دخي تجديد اولنميشدي كه كمش برج
 جوزانك يكرمي درجه سنه ايكن تاريخ ميلادك التي يوز اوتوز
 ايكي سنه سي حزرانك اون النبي صالي كوني ايدى و دور
 كيسه دن طقوز روز الشمس سنه كچمش ايدو كندن نوبت كبس سكرنجي
 شهر اولان ابا نماهه كلش اولديغى جهته خسه مسترقه يي انك
 آخريته علاوه ايدورلردي عثمان رضى الله عنه حضرتلرينك
 زمان خلافتنده دولت كسرويه منقرض اولق حسيدله تاريخ
 مذکور يزدجردك جلوسندن معتبر اوله رق متعامل اولدي